

Inhoud - Sommaire

Avant de commencer ...	2
Gastrojargon: een interview	3
Perfectionnement en langue Française	10
Lu dans le Linguiste 2—3, 1962	12
Algemene vergadering BKVTF	13
Die Bedeutung der deutschen Sprache	15
Uit de Taalkundige 2-3, 1962	17
Terminologie culturelle et <i>relia</i>	18
Recent nieuws - Les nouvelles récentes	21
Lesgeven als zelfstandige	22
F1gur471v31y 5p34k1ng?	27
Associëren in het vrije beroep	28
Een koopsignaal	30
Réponses pour le Perfectionnement	32
Samenstelling Raad van Bestuur / Composition du Conseil d'administration	34
Impressum	35 - 40

AVANT DE COMMENCER ...

Alors que les interprètes, individualistes, semblent incapables de se solidariser et laissent les agences régner en maîtres, des développements qui concernent leur avenir de très près ont lieu à des niveaux plus élevés, qui me semblent beaucoup plus inquiétants.

On décide pour eux sans eux. On cherche à leur imposer des règles et on cherche surtout à pouvoir se passer d'eux. Les traducteurs sont déjà passés par là et ils ont réagi trop tard.

On leur a imposé une norme qu'ils n'apprécient pas, on a développé des "traducteurs automatiques". Ils ont dû s'en accommoder.

La même chose est en train d'arriver aux interprètes et quand on leur en parle, ils haussent les épaules. Les agences et les écoles d'interprétation sont en train de rédiger une norme pour les services d'interprétation – et aucune information ne nous parvient à ce sujet. Le silence règne à tel point que je me demande si "on" ne cherche pas à éviter notre participation pour ne pas rencontrer les mêmes oppositions qu'ont

rencontrées les rédacteurs de la norme en traduction. Une fois la norme rédigée et acceptée, suivra un effort de promotion par les agences, qui souhaiteront se faire certifier pour offrir un plus à leurs clients. La certification étant un exercice coûteux, elle ne sera pas facilement accessible aux interprètes individuels. Ils s'en retrouveront encore plus dépendants des agences.

Un autre développement est l'automatisation: les interprètes qui pensent qu'ils n'auront pas à en subir les effets dès les années à venir pourraient bien se tromper. Si maints utilisateurs se contentent de la qualité des traductions Systan ou Google, ils risquent fort d'accepter cette qualité pour l'interprétation.

La technique de synthétisation de voix est au point, elle ne demande qu'à être accélérée. Pour la combinaison français-anglais, les systèmes de traduction automatique sont déjà très performants, surtout s'ils sont supportés par d'énormes bases de données de phrases toutes faites. Les langues germaniques résistent mieux à

à l'automatisation tout comme, probablement, les langues slaves. L'effort consacré au développement d'une combinaison de langues dépendra de sa fréquence d'utilisation.

C'est une question de perspective: en tant que professionnels, les défauts des systèmes automatisés nous sautent aux yeux, au point d'occulter les passages traduits correctement. Les utilisateurs, de leur côté, sont enthousiastes au vu des résultats et pardonnent les quelques erreurs! Ils apprendront à se servir de ces systèmes en s'adaptant à leurs insuffisances, tout comme nous pouvons utiliser pendant des années un outil qui ne fonctionne plus de manière optimale mais dont nous connaissons les particularités.

Une dernière évolution est celle de l'interprétation à distance. Cela permettra d'épargner les frais de voyage, d'hôtel et de parking. L'interprète mobile deviendra sédentaire, cloué derrière sa webcam, au cas où on l'appelle. Il se verra obligé de se faire rémunérer à l'heure, à la minute même!

Certes, il restera suffisamment de travail pour des professionnels lors de grandes conférences ou dans la diplomatie. Ces évolutions auront moins d'impact sur les volumes que sur les conditions de travail et de rémunération ! Chers confrères, chères consœurs, accepterez-vous qu'ils vous soient imposés par d'autres ? Si vous souhaitez reprendre votre destin professionnel en mains, il est moins une !

*Agnès Feltkamp
president@cbtip-bkvtf.org*

Deze rubriek verschijnt om beurten in de verschillende landstalen.

Ouverture

GASTROJARGON

THE ART OF CULINARY TRANSLATING

Op het ogenblik dat u deze editie van De Taalkundige in de hand krijgt, is de nieuwe editie van Gastrojargon net op de markt gekomen. Het gaat om de tweede editie. Hierin hebben Roger Van Meerbeeck en zijn echtgenote, Rita De Sutter, nog een aantal bijkomende termen verwerkt, o.a. uit de moleculaire keuken.

We hebben hen daarom in hun thuisbasis Oostende opgezocht voor een leuk gesprek over taal in de keuken.

PR: Waarom nu deze tweede editie?

Onze eerste editie die in augustus 2011 is verschenen, was al heel lijvig, maar op aanvraag van verschillende culinaire magazines hebben we beslist om ook de moleculaire keuken op te nemen. We hadden daarover natuurlijk ook al nagedacht in de aanloop naar de eerste editie, maar hadden toen besloten om dit niet op te nemen omdat moleculaire keuken een zeer trendy verhaal is. Hoewel de hype al weer grotendeels voorbij is, nemen we het nu toch op, samen met een aantal andere elementen.

Onze eerste editie had een groene achtergrond als kaft. Bij de nieuwe editie, die nu op de markt komt, hebben we voor de duidelijkheid voor een rode achtergrond gekozen. Wat wel behouden is, is de illustratie op de voorpagina.

De naam van het restaurant op de titelpagina verwijst naar de vader van Roger Van Meerbeeck, Victor Van Meerbeeck die overigens eigenaar van een hotel was, en naar Rosalie, de grootmoeder van Rita De Sutter die heel graag kookte. Het is een stuk van een groot werk van een anonieme kunstenaar en geeft de Brasserie Lipp in Parijs weer. En wij hebben het gebruikt als hommage aan Victor en Rosalie.

Gastrojargon

Het eerste deel van het woordenboek gaat uit van het Frans en vertaalt naar het Nederlands en het Engels. Het tweede deel gaat uit van het Nederlands en vertaalt naar het Frans en het Engels.

We werken op dit ogenblik nog aan een ander project, een ander woordenboek in de culinaire wereld, maar dat wordt dan Frans, Engels, Duits en Nederlands. Maar dat beperken we dan wel tot uitgave in één deel, dus alleen uitgaand van het Frans naar de drie vreemde talen. Dit nieuwe project is het gevolg van het feit dat veel mensen ons bij de lancering van het eerste boek vroegen waarom we geen Duits hadden toegevoegd. Welnu, eigenlijk vooral om praktische redenen: het boek telt nu al 760 pagina's en weegt 1.750 gram. Als we nog een taal zouden toevoegen in dat concept, dan zou het boek onhandelbaar zijn en de kosten voor de verzending zouden ook erg oplopen.

PR: Zou een CD, DVD of een website soelaas kunnen bieden voor dit praktische probleem?

Theoretisch wel, maar in de praktijk bestaat onze doelgroep slechts in beperkte mate uit vertalers en tolken. We richten ons vooral op de culinaire wereld zelf en tot op heden is er maar één restaurant dat ons gevraagd heeft of er een CD beschikbaar is, dat is *Hertog Jan* in Brugge. Mensen willen ook gewoon nog graag een boek dat ze onmiddellijk kunnen raadplegen. Dit is ook een boek waarin je graag leest en snuistert...

PR: Hoe is het idee voor een woordenboek ontstaan?

Eigenlijk is het allemaal begonnen met onze passie voor lekker eten. Mijn echtgenoot is zo'n twintig jaar geleden begonnen met een klein boekje in zeven talen. We hebben daar toen een duizendtal exemplaren van verkocht en mijn man wilde eigenlijk stoppen. Het is echt een pure hobby, maar ik vond het zo jammer omdat hij daar zoveel tijd en energie in gestopt had. Op een dag vroeg een restaurateur in Oostende aan mijn man of hij nog een exemplaar van dat kleine boekje had. Zijn vader had het jaren geleden voor zijn eigen restaurant gekocht, hij heeft het ook nog steeds, maar hij wil het in zijn eigen restaurant blijven gebruiken. Mijn man antwoordde: "Helaas, dat is volledig uitverkocht". Om die meneer een plezier te doen, hebben we hem toen een exemplaar gegeven waarin wij eigenlijk al nota's gemaakt hadden.

Toen hebben we het idee opgevat om dat kleine boekje naar een "echt" woordenboek uit te breiden. We zijn toen via alle mogelijke boekhandels op zoek gegaan of er al iets dergelijks bestond. En wat bleek? We hebben maar één enkel boek gevonden dat in het begin van de jaren tachtig is gepubliceerd door een Nederlandse hotelschool. Zij hebben dat initiatief stopgezet omdat het te duur is. En toen was het voor ons duidelijk dat we hiermee moesten doorgaan en dat er hiervoor een markt bestaat. We zijn natuurlijk maar klein, we doen dit allemaal met z'n tweeën, dus alles gaat trager. Maar we zijn in elk geval heel blij met de resultaten.

PR: Vanwaar komt die passie voor taal?

We zijn allebei Vlamingen, maar mijn man heeft in het Frans gestudeerd en het viel hem altijd op hoeveel fouten er overal in de menukaarten stonden. Hij ergerde zich altijd aan die stomme fouten en op een dag zei hij al lachend: "Ik zal een keer een woordenboek maken". De eerste zakwoordenboekjes maakte hij alleen, maar ik vond dat wel interessant dus na een tijdje waren we allebei door de vertaalmicrobe gebeten ...

Aan het grote woordenboek is mijn man in 2004 begonnen. Hij heeft daar twee jaar lang elke dag alleen aan gewerkt. Van 2006 tot 2010 hebben we er dan met z'n tweeën aan gewerkt. Nu moet ik eerlijk toegeven dat we, als we echt geweten hadden hoeveel werk het zou zijn, misschien wel twee keer nagedacht zouden hebben. Het is een echt monnikenwerk geweest, maar nadien is de voldoening natuurlijk eens zo groot !

PR: Hoe pak je dat dan aan?

Je begint met de basis. Mijn man is niet alleen met talen bezig, hij heeft ook een basiskennis als kok. Dus die basisterminologie kent hij en heeft als uitgangspunt gediend. Zo stilaan kom je dan – via veel opzoekingswerk – bij steeds meer nieuwe domeinen uit. Je pluist talloze boeken uit, je praat in je omgeving met vrienden die als kok werken, je surft veel op internet. Maar om de juiste naam van alle mogelijke vissen en kruiden in de vreemde talen te vinden, moet je via het Latijn werken. Dus dat neemt enorm veel tijd in beslag.

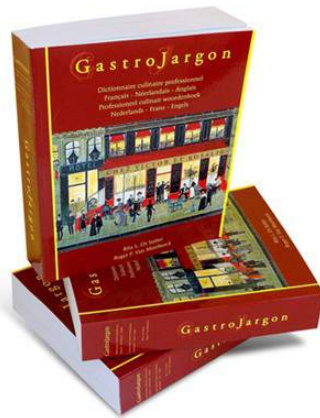
Na de ingrediënten en kruiden begin je uit te breiden met andere domeinen, vb. begrippen over bereidingswijzen. Het criterium is duidelijk: je gaat op zoek naar dingen die zowel voor een leerkracht in een hotelschool als voor een professionele kok als voor een hobbykok interessant zijn.

Op een bepaald ogenblik moet je de bewuste beslissing nemen om te stoppen omdat het geheel ook nog handelbaar moet blijven. Maar dan moet het hele boek natuurlijk nog worden herlezen. Ook dat is een echt monnikenwerk en ondanks een tiental revisies kan je dan nog niet de pretentie hebben te zeggen dat er echt geen enkele tikfout meer in het boek staat. Je kent de termen zo goed dat het heel moeilijk is om geconcentreerd te blijven bij het herlezen. Er treedt een soort van tekstblindheid op. Met de computer moeten we ook altijd opletten dat er geen automatische correcties uitgevoerd worden, die dan hypercorrecties blijken te zijn.

Een andere reden waarom we dit woordenboek gepubliceerd hebben, bestaat in de vraag die duidelijk bestaat bij hobbykoks en bij kookclubs. Zij stellen zich vaak de vraag wat de Nederlandse tegenhanger van al die typisch Franse begrippen is.

Daarom reikt het gamma potentiële klanten van de student van een hotelschool over de hobbykok en de taalminnende lekkerbek tot de professionele kok die het boek in de keuken heeft liggen.

PR: Hoe zijn de reacties van de hotelscholen?

De hotelscholen hier aan de Kust hebben het boek allemaal gekocht, Spermalie volgt in de maand september. Maar de belangstelling is ook veel ruimer. We vragen aan de mensen die contact met ons opnemen, ook uitdrukkelijk om feedback te geven. Zo kunnen we altijd nog dingen aanpassen of verbeteren.

Onze grootste opdracht bestaat nu in het commercialiseren van ons product. We moeten de naamsbekendheid zo groot mogelijk maken. We willen dat allemaal in eigen regie doen want we willen baas blijven

van "ons kindje" want het is en blijft onze hobby.

De verkoop loopt op dit moment ook heel goed bij ISPC, een horecaspecialzaak in Gent, en bij Standaard Boekhandel.

PR: Zijn er nog aspecten die taalkundig relevant zijn?

Om grammaticale fouten op menukaarten te vermijden, vermelden we bij de zelfstandige naamwoorden ook het genus en bij de werkwoorden het voltooid deelwoord.

Gastrojargon

In de uitgave van de Nederlandse hotelschool uit de jaren tachtig waren die elementen niet vermeld, maar een kennis wees ons op het nut hiervan bij het praktische gebruik van het woordenboek.

Er is ook nog het aspect van de taalvarianten, bijvoorbeeld bij visen die in Vlaanderen en in Nederland een heel andere naam dragen (vb. pladijs – schol). Van een heel mooi en luxueus en kwalitatief hoogstaand magazine, *Culinaire Saisonnier*, dat op eigen initiatief een artikeltje aan ons boek heeft gewijd, hebben we als enige kritiek gekregen dat het een Vlaams boek is. Volgens ons is het Belgisch.

De redacteur stoorde zich aan de term "aluminiumpapier", die hij met "zilverpapier" zou vertalen. Anderzijds zijn er na dat artikel toch verschillende bestellingen uit Nederland binnengekomen, dus blijkbaar stoort de Nederlandse lezer zich daar toch niet al te erg aan. Misschien vindt hij het zelfs wel leuk, dat vleugje *couleur locale*.

Soms krijgen we ook de vraag waarom we in het eerste deel met Frans beginnen. Wel, heel eenvoudig, omdat de basisterminologie in de keuken nu eenmaal Frans is. In alle hotelscholen, in alle restaurants: de basis is altijd de Franse taal.

PR: Hoe zien jullie toekomstplannen eruit?

Onlangs zijn we op een ander boek gestoten, *The Cook's Book of Ingredients*. Het is een eentalig werk in het Engels met een zeer uitgebreide inhoud en met zeer mooie illustraties. Het bevat veel informatie, maar we kunnen toch ook met fierheid zeggen dat bepaalde dingen uit ons boek er niet in staan.

Het is een prachtig boek voor wie graag leest en graag kookt ... We hebben dus nu al een eerste inspiratiebron gevonden voor onze editie van 2013 of 2014.

PR: Veel succes en van harte bedankt voor dit interview.

**FORMATION
« PERFECTIONNEMENT
EN LANGUE FRANÇAISE »
ORGANISÉE À PARIS PAR LA SFT,
LES 12 ET 13 AVRIL 2012**

Je ne résiste pas au plaisir de consacrer quelques lignes au cours de perfectionnement en langue française organisé – de façon parfaite, comme de coutume – par la SFT les 12 et 13 avril derniers. C'est dans les superbes locaux de l'Antenne de la Direction générale de la traduction, représentation de la Commission européenne en France, établie sur les quais de Seine, que nous avons été confiés aux bons soins de Jean-Pierre Colignon, ancien chef du service de relecture du journal *Le Monde*. Erna Dernicourt et Serge Withouck étaient les deux autres collègues belges présents (et Serge, le seul ambassadeur – avec le formateur, bien sûr – de la gent masculine ; celle-ci connaîtrait-elle à fond son Grevisse ?)

Le ton fut donné d'emblée : « Qui, lors de la dernière formation (à laquelle je n'avais moi-même pas assisté, ouf !), a obtenu 10/20 à la dictée ? » Une seule participante, ayant de son propre aveu dépassé la cinquantaine – comme quoi l'expérience n'est pas un vain mot – avait décroché un 15/20 ; personne d'autre ne s'est manifesté...

Savez-vous quels sont les trois cas dans lesquels la forme *-anne* existe en français (le reste s'orthographiant *-ane*) ? Écrit-on *fuschia* ou *fuchsia* ? *New-York* ou *New York* ? Que penser d'une dune de sable ? Comment vouliez-vous qu'avec des ancêtres comme les siens, l'enfant ne finit (ou ne finît ?) par devenir un grand champion ? *Aérogare* est-il un nom masculin ou féminin ? Les députés se sont-ils succédé (ou succédés) à la tribune tous les quart d'heure ou tous les quarts d'heure ? Qu'est-ce qu'un *krak* ? Les fillettes ont-elles l'air ravies ou ravi ? Quels sont les six noms communs qui, contrairement aux autres, s'accordent lorsqu'ils sont utilisés comme adjectif de cou-

leur ? Le pays est-il dirigé par un chef d'État et un Premier ministre ou par un Chef d'État et un Premier Ministre ? Qui sont les comédiens-français ? Le terme « mots-croisiste » est-il accepté ? Quand dit-on d'une personne qu'elle est ingambe ? Saviez-vous qu'aucun s'accordait au pluriel (« sans aucuns frais ») ? Enfin, de ces romans policiers, combien en avez-vous lu (ou lus) ?

D'après Jean-Pierre Colignon (je me réfère à mes notes, je les espère exemptes d'erreurs), après-midi est aujourd'hui exclusivement masculin, orgues n'est féminin que dans une acception emphatique (« les grandes orgues de Notre-Dame de Paris »), « en termes de » et « aux fins de » sont figés, même lorsqu'ils sont suivis d'un singulier, « le cas échéant » n'est pas un belgicisme, on écrit « le porte-avions *Clemenceau* » (Clemenceau en italiques et sans accent), on parle d'alcoolémie ou de taux d'alcool mais pas de taux d'alcoolémie, anonymiser et amadouage sont des termes aujourd'hui acceptés, Mao Zedong s'est substitué à Mao Tsé-toung depuis l'introduction du pinyin et il est question de l'Ogre corse (un des surnoms attribués à Napoléon) mais du Prince Noir (vainqueur de Jean II le Bon à Poitiers – c'est la graphie Prince Noir qui constitue une exception). Notre éminent professeur s'est également penché sur les règles d'utilisation des chiffres romains, les règles d'indexation et l'accord de « demi ».

Il a par ailleurs évoqué sa position, clairement pragmatique, vis-à-vis de la réforme de l'orthographe (il accepte les nouveautés logiques – par exemple, évènement, plus conforme à la prononciation qu'événement –, pas les autres). Aucun ouvrage de grammaire ne soulève chez lui un enthousiasme débordant mais s'il devait en recommander un, ce serait le Hanse-Duculot – *Nouveau Dictionnaire des Difficultés du français moderne*, éditions De Boeck (il en a toutefois évoqué d'autres encore). Une participante a profité de l'occasion pour faire circuler son exemplaire de *101 fautes à ne plus*

jamais faire. Règles de base, logique et bon sens (voir notamment <http://timbresdelorthographe.com/?cat=29>), collection les Timbrés de l'orthographe (dirigée par J.-P. Colignon), éditions de l'Opportun.

Vous l'aurez compris : ces deux journées furent captivantes, fascinantes, un vrai régal. Déstabilisantes, aussi : à moins de s'y consacrer entièrement, est-il possible de réellement maîtriser une langue aussi complexe que la nôtre ? Et que dire des compétences exigées de nous, pauvres traducteurs, qui avons à connaître deux langues-sources au moins, nous spécialiser dans plusieurs domaines et restituer un contenu sans tomber dans les nombreux chausse-trapes de la forme ?

Pascale Pilawski

Pour les réponses aux questions posées dans le 3e paragraphe, voir page 32.

=====

LU DANS LE LINGUISTE N° 2 - 3, 1962

Motion adoptée à l'assemblée générale du 24 février 1962:

(La CBTIP) (...) a émis le vœu de voir se constituer une Commission d'Etude chargée de faire rapport sur les moyens à utiliser pour remettre en valeur et en honneur la profession de traducteur auprès des autorités et organisations tant nationales qu'internationales, et notamment:

(...)

-sur l'harmonisation de l'enseignement de la traduction et de l'interprétation en Belgique, dans le sens d'une reconnaissance officielle du niveau universitaire de l'enseignement supérieur dispensé à Bruxelles par l'Ecole Technique Supérieure de Jeunes Filles et l'Ecole Technique Supérieure de l'Etat.

Lu dans le Linguiste n° 2 - 3, 1962

ALGEMENE VERGADERING VAN DE BKVTF

OP 17 MAART 2012

Op de derde zaterdag van maart vindt traditioneel de algemene vergadering van de BKVTF plaats. Op 17 maart 2012 kwamen we onder een aarzelend lentesonnetje samen in het Holiday Inn-hotel op de Brusselse Heizel. Binnen begroetten de collega's elkaar hartelijk, en na een kop koffie en een croissant ging de vergadering rond 10 uur van start.

Voorzitter Agnès Feltkamp verwelkomde ons, en in het bijzonder ook de aanwezige nieuwe leden. Zij mochten immers meteen de erecode van de BKVTF ondertekenen en zo officieel lid worden van onze vereniging. Vervolgens ging het over tot de orde van de dag met de toelichting bij het jaarverslag 2011.

Doris Grollmann legde uit welke vorderingen werden geboekt rond het statuut voor beëdigd vertalers en tolken, en ze gaf ons een update over de cursussen van LinguaJuris en ons lidmaatschap bij EULI-TA. Als lid van het directiecomité van FIT Europa vertelde Doris ook over de verschillende projecten die op dat niveau lopen. Ze had het onder meer over TransCert en de oprichting van een zoekmachine in de databanken van de verschillende leden-verenigingen.

Daarop stelde Lisa Degen de vernieuwingen op onze website voor en benadrukte ze het belang van de website als visitekaartje van de BKVTF, zowel naar nieuwe leden als naar potentiële opdrachtgevers toe.

Penningmeester Guy Van de Maele lichtte het financieel verslag van 2011 en de ontwerpbegroting voor 2012 toe. Na enkele vragen en opmerkingen van de aanwezigen werden beide voorstellen goedgekeurd en werd er decharge verleend aan de penningmeester en aan de raad van bestuur.

Agnès Feltkamp stelde namens het bestuur een verhoging van de lidmaatschapsbijdrage tot 180 euro (zonder btw) voor. Een discussie volgde, maar het voorstel werd uiteindelijk aangenomen.

Algemene vergadering van de BKVTF

Kort voor de lunch was het woord aan de kandidaten voor het bestuur. Max De Brouwer, Renée Jamaer, Bart Mylemans, Ludovic Pierard en Zhiguan Qin stelden zich kort voor en vertelden wat zij willen verwezenlijken als lid van het bestuur van de BKVTF.

Een smakelijke lunch bood de ideale gelegenheid om bij te praten onder collega's en op een informele manier van gedachten te wisselen. De middagpauze duurde dan ook langer dan voorzien.

De namiddagsessie begon met felicitaties, want alle kandidaten werden verkozen als leden van de raad van bestuur. Dat was ook het goede moment om aftredend bestuurslid Raphaël Bauwens te bedanken voor zijn bewezen diensten.

Ten slotte wierpen we een blik in de toekomst met enkele concrete initiatieven waaraan de bestuursleden en vrijwilligers de komende maanden verder willen werken. Max De Brouwer onderzoekt de aankoop en exploitatie van een draagbare tolkenset. Agnès Feltkamp wil de leden graag gratis juridisch advies aanbieden. Bovendien deed ze een warme oproep aan de leden om actief mee te werken binnen onze beroepsvereniging. Er is namelijk heel wat werk aan de winkel: evenementen organiseren, vertalen binnen de interne vertalerspool, artikels schrijven voor de Taalkundige, een nieuwsbrief opstarten, het gebruik van de nieuwe media verkennen, ...

Vooraleer de voorzitter de vergadering officieel beëindigde, werden nog drie kascommissarissen aangesteld voor het boekjaar 2012, zijnde Els Govaerts, Maja Reimers, Pascale Pilawski, en drie leden voor de raad van toezicht, zijnde Mia Vijt, Cathy Van Poucke en Danuta Macola.

We werden nog uitgenodigd om deel te nemen aan een discussie over de voorgestelde wijzigingen van de statuten en het huishoudelijk reglement. Het vereiste quorum was niet aanwezig om over die wijzigingen te stemmen. Bijgevolg zal er hiervoor een buitengewone algemene vergadering worden bijeengeroepen.

Voor de volgende gewone algemene vergadering spreken we alvast af op zaterdag 16 maart 2013.

Isabelle Vereecken

Algemene vergadering van de BKVTF

DIE BEDEUTUNG DER DEUTSCHEN SPRACHE FÜR PROFESSIONELLE ÜBERSETZER IN FLANDERN

Der nachstehende Artikel ist eine Zusammenfassung der Diplomarbeit, die Herr Sven Van Overschelde bei der Fachhochschule Gent eingereicht hat im Hinblick auf den Erhalt des Titels des Masters im Übersetzen. Die Diplomarbeit wurde von Frau Prof. Dr. Petra Campe betreut. Sven Van Overschelde studiert Deutsch und Russisch. Nicht weniger als 18 Mitglieder der CBTIP haben den entsprechenden Fragebogen ausgefüllt. Wir haben unter den Mitgliedern 14 Übersetzer NL>DE und ungefähr 45 Übersetzer DE>NL. Die Beteiligungsrate der CBTIP war also recht schön.

Eines der wichtigsten Ergebnisse unserer Untersuchung ist die Tatsache, dass relativ wenig Übersetzer das Deutsche als Arbeitssprache haben: Nur 15,6 % der Arbeitnehmer eines Übersetzungsbüros (fast drei Viertel von ihnen arbeiten außerdem halbtags) und nur 10,53 % der Freiberufler. Andererseits ist das Deutsche immerhin die drittwichtigste Übersetzungssprache in Flandern, sowohl in den Übersetzungsbüros als auch bei den Freiberuflern, übrigens nicht weit abgeschlagen hinter dem Englischen und dem Französischen. Dieses Ergebnis entkräftet somit teilweise das Bild, relativ wenige Übersetzer würden sich mit der deutschen Sprache befassen. Die Übersetzungsaufträge mit Deutsch als Ausgangssprache und die mit Deutsch als Zielsprache sind mehr oder weniger im Gleichgewicht.

Bei der Akquisition von Übersetzungsaufträgen mit Deutsch als Ausgangs- oder Zielsprache vertrauen Übersetzungsbüros und Freiberufler größtenteils auf Mundpropaganda. Sie akquirieren aber auch häufig Aufträge über andere Übersetzungsbüros. Im Allgemeinen werden in diesem Rahmen nur wenig finanzielle Anstrengungen unternommen. Ein wichtiger Unterschied besteht darin, dass Freiberufler mehr mit Aufträgen über Berufsverbände rechnen als Übersetzungsbüros.

Die Bedeutung der deutschen Sprache bei Übersetzern

Es lässt sich vermuten, dass sich die Bedeutung der deutschen Sprache in den nächsten Jahren nicht wirklich ändern wird, da es heute weder einen aufwärts- noch einen abwärtsgerichteten Trend der Zahl der Aufträge mit Deutsch als Übersetzungssprache gibt. Eine ähnliche Schlussfolgerung kann für die Aufträge von Unternehmen gezogen werden.

Aus den Ergebnissen der Fragen zu den Kriterien für die Auswahl ihrer freien Mitarbeiter geht hervor, dass 80 % der Übersetzungsbüros die Muttersprache für ein wichtiges Kriterium halten. Dies wurde im Kapitel zur Bedeutung der Muttersprache bestätigt: Etwa zwei Drittel der Antwortenden übersetzen nur in die Muttersprache. Andere wichtige Kriterien in abnehmender Reihenfolge sind die vorgelegten Referenzen, das Ergebnis eines Übertestungstests und die Ausbildung.

Hinsichtlich des thematischen Bereiches der Übersetzungsaufträge für Deutsch kann allgemein beschlossen werden, dass die Mehrheit der zu übersetzenden Texte mit Deutsch als Ausgangs- oder Zielsprache, Texte aus dem technischen, juristischen und wirtschaftlichen Bereich kommen. Es ist allerdings eine Diskrepanz feststellbar zwischen diesen Zahlen und denen zu den thematischen Spezialisierungen der Übersetzungsbüros bzw. der Freiberufler. Diese Diskrepanz könnte darauf hinweisen, dass die Marktnischen der juristischen bzw. wirtschaftlichen Texte ziemlich gesättigt sind. Die meisten Übersetzungsbüros und Freiberufler sind in der Tat auf die Bereiche Wirtschaft, Jura und/oder Technik spezialisiert. Den Spezialisierungen der Übersetzer entsprechend repräsentieren die meisten ihrer Auftraggeber den Handelssektor und den juristischen Sektor. Andere wichtige Sektoren sind die des Tourismus, der Kultur und (vor allem bei den Freiberuflern) der Landwirtschaft und der Industrie. Was die Herkunft der Aufträge betrifft, konnte festgestellt werden, dass auch das Ausland eine relativ wichtige Rolle spielt. Bei den Textsorten zeigt sich, dass am häufigsten Firmenbriefe, Betriebsanleitungen, Broschüren und juristische Dokumente (zum Beispiel Verträge, Urkunden) übersetzt werden. Auch dieses Ergebnis entspricht mehr oder weniger den Ergebnissen bezüglich der Spezialisierung der Übersetzer.

Was den Gebrauch von Übersetzungstools betrifft, kann beschlossen werden, dass *SDL Trados* weitaus das am häufigsten genutzte TM-System ist. Arbeitnehmer eines Übersetzungsbüros scheinen jedoch häufiger mit einem TM-System zu arbeiten als Freiberufler. Übersetzungsprogramme wie *Babylon* werden fast nie eingesetzt. Was den Wörterbuchgebrauch betrifft, arbeiten die meisten Übersetzer in dieser Sprachenkombination mit *Van Dale*. Daneben werden oft fachsprachliche Wörterbücher verwendet.

Es wurde zum Schluss festgestellt, dass fast die Hälfte der Freiberufler (neben der Mitgliedschaft in der *Belgischen Kammer der Übersetzer, Dolmetscher und Philologen*) Mitglied eines anderen Berufsverbands ist. Unter den Arbeitnehmern des Übersetzungsbüros ist dagegen nur eine sehr kleine Minderheit Mitglied eines Berufsverbands. Interessant waren auch die Feststellungen, dass so gut wie keine der befragten Übersetzer nach der Norm EN 15038 arbeiten bzw. sich haben zertifizieren lassen. Es ist übrigens auch bemerkenswert, dass viele Übersetzer offenbar nicht richtig über die Zertifizierung informiert sind.

Sven Vanoverschelde

++++
UIT DE TAALKUNDIGE NR. 2-3 VAN 1962

Uit het verslag van de afdeling Antwerpen-Limburg op de algemene vergadering van 24 februari 1962, door M.W. van Houdenrogge:

(...) onze kas werd gespijst met de milde steun van een aantal Dames en Heren Professoren van de Hogere School voor Vertalers en Tolken te Antwerpen. Een gedeelte van deze financiële bijdrage maakte het mogelijk een uitgebreide prospectie te verrichten bij 545 handelsondernemingen, ten einde hun aandacht op onze Kamer te vestigen en eventueel onze leden werk te bezorgen. (...) Verder werd in navolging van de Afdeling Luik overgegaan tot de oprichting van een *Junior-Kamer*, die nu 35 leden telt.

Uit de Taalkundige nr. 2 - 3 van 1962

TERMINOLOGIE CULTURELLE ET RELIA:

UN CALENDRIER AU PARFUM AGRICOLE

Une vision de la traduction portée à un second degré considère la pratique traductive comme un dialogue des cultures. Dans cette optique, il est acquis qu'on ne « traduit » pas certains *relia* qui se sont particulièrement greffés à un socle culturel donné. Dans un tel cas de figure, « traduire » revient tout simplement à établir des équivalences dynamiques, c'est-à-dire une simple juxtaposition des entrées décrivant des faits culturels bien distincts.

Une illustration anodine de cette terminologie culturelle, c'est tout simplement les douze (12) mois de l'année. Le jeune Belge, Wallon ou Flamand – et même le *vieux* Belge, d'ailleurs – vous récitera les douze mois avec zèle et assurance : janvier/januari, février/februari, mars/maart, avril/april, mai/mei, juin/juni, juillet/juli, août/augustus, septembre/september, octobre/oktober, novembre/november, décembre/december.

Seulement, seront-ils capables de donner la signification originelle exacte de chacun de ces termes ? C'est à voir...

Dans la langue medùmba chez les Bamiléké au Cameroun, la désignation des mois de l'année a comme soubassement l'activité agricole des groupements medùmba, peuple essentiellement rural au fil des siècles. Ce qui est intéressant ici, c'est que la désignation de chaque mois de l'année correspond, de manière évolutive ou chronologique, à une étape du processus de production agricole (produits vivriers, notamment). Ci-après, un mini glossaire français/medùmba des mois de l'année (la traduction littérale de chaque mois est donnée entre parenthèses, suivie d'une signification contextuelle plus ou moins détaillée) :

Janvier = **Mbowgnga** (*feu de brousse*)

A cette période, la saison sèche bat son plein, et c'est la période propice à la combustion des plantes ou herbes asséchées.

Février = **Nkag'na** (*défricher*)

Terminologie culturelle et relia

Après les feux de brousse du mois précédent, c'est le moment de nettoyer les champs, ultime étape à la préparation des sols en vue de la semence.

Mars = **Njwidcu** (*semmer, planter*)

On passe à la semence proprement dite, à la faveur des premières pluies qui arrosent le village. Un bain de bénédiction qui féconde le sol et égaye les cœurs des cultivateurs et cultivatrices.

Avril = **Ntang'mbwe** (*attacher la chèvre*):

La chèvre est un herbivore dont la viande est très prisée dans la région, surtout lorsqu'elle accompagne la bonne banane-plantain épicée et pimentée, le tout composant le succulent met appelé « kondrè ». Seulement, vivante, la chèvre constitue un danger certain pour les jeunes plantes qui poussent déjà en cette petite saison des pluies; alors, il n'y a plus qu'une chose à faire : immobiliser l'animal en lui passant autour du cou une corde dont l'autre bout est fixé à un piquet. Ainsi, elle ne pourra brouter que ce que l'on voudra bien lui offrir...

Mai = **Nso'na** (*sarcler*)

À cette période précise, les cultivateurs protègent les cultures vivrières en pleine croissance, contre des mauvaises herbes qui poussent, elles aussi, du fait des premières gouttes de pluies.

Juin = **Nwagnkun** (*légumes de pois*)

En plein milieu d'année, les légumes de pois sont les premiers produits maraîchers récoltés.

Juillet = **Ntoungefel'e** (*rôtir le maïs*)

Vacances scolaires riment avec récolte et dégustation du maïs frais rôti au contact de la braise ardente. Certains préfèrent faire bouillir ces épis de maïs. Que le maïs soit rôti ou ramolli dans une marmite d'eau bouillante, dans l'un ou l'autre cas, c'est rien que du bonheur !

Août = **Nco'cu** (*la cueillette*)

Les arbres fruitiers et oléagineux, notamment le prunier avec ses délicieux *safou*, sont très sollicités en cette période. La dégustation de la prune et de l'épi de maïs, tous deux rôtis à la braise, et accompagnés du bon vin de raffia, procurent chez des fins gourmets une étrange sensation de *Paradis sur terre*...

*Belgische Kamer van
Vertalers, Tolken en Filologen*

Septembre = **Njagcu** (*sécher, conserver*)

Les écoliers ayant repris le chemin de l'école, des produits comme le maïs et les épices sont séchés dans la cour ou conservés au grenier servant de plafonnier dans la cuisine, juste au-dessus des foyers aux bois de chauffe. Les épis de maïs ainsi asséchés seront égrainés, puis les graines seront transformées en farine ; ce qui permettra à maman de préparer du bon couscous de maïs, pourvoyeur de vitalité...

Octobre = **Be'nswe** (*igname frais*)

C'est au tour des tubercules de sortir de terre pour nourrir les populations. L'igname frais cuit à l'eau bouillante, s'accompagne de la soupe épicée faite à base de feuilles de manioc et parée d'attractifs morceaux de porc-épic ! Cocktail aux décibels...

Novembre = **Nso'nanda** (*petit sarclage*)

C'est la période des petites activités champêtres régénératrices pour la terre qui a produit des variétés de vivres pour le bonheur culinaire des populations. Il est donc question de redonner du tonus à ce sol éminemment nourricier.

Décembre = **Ntgodmesang'e** (*oiseau migrateur*)

La saison sèche est de retour, et des familles d'oiseaux migrateurs sont de passage, survolant le ciel du village, annonçant à travers leurs cris joyeux, l'avènement d'une nouvelle année agricole.

Voilà donc une parfaite illustration de la traduction comme juxtaposition des équivalences dynamiques, que présente la culture medumba au *rendez-vous du donner et du recevoir*. Bangangté c'est la principale chefferie du peuplement medumba. C'est cette chefferie qui, quelques décennies auparavant, a accueilli en son sein une femme, française d'origine, Claude Bergeret, fille et petite-fille de missionnaires installés au Cameroun aux premières heures de l'indépendance. Claude Bergeret naît et grandit à Bangangté, s'identifie aisément au peuple local, et l'identification atteint son apogée lorsque, bravant l'adversité familiale, elle épouse le Chef de Bangangté d'alors, sa majesté François Njiké. Une Occidentale qui s'installe à la chefferie de Bangangté, au Cameroun, en Afrique noire, en compagnie d'une quarantaine de coépouses !

Claude Njiké-Bergeret, que les Camerounais appellent affectueusement « la Reine blanche » donne, dans son livre, *La sagesse de mon village* (2000), une vision décomplexée de sa culture d'adoption :

Comportement, mode de vie, mentalité, rapports sociaux, familiaux, amoureux même, tout est tellement différent de l'Europe. Différent, mais certainement pas inférieur, comme on l'a trop souvent répété dans le passé, comme d'aucuns osent le répéter encore... Et qui sait si cette différence ne peut apporter aux autres quelque chose en plus. Un peu de sagesse, peut-être. 'Ce sont nos yeux qui nous trompent', 'miag pen ben nke fù pen' (Njiké-Bergeret 2000 : 26).

Cyrille Ndjitat Tatchou

=====
Le 24 mai dernier, le président de l'Union des professions libérales et intellectuelles de Belgique (Unplib), Éric Thiry, et sa collaboratrice Brigitte Delbrouck ont été reçus par le gouverneur de Bruxelles, Jean Clément (à droite sur la photo), pour recevoir les brevets officiels – l'un en français, l'autre en néerlandais – autorisant l'association à porter le titre de "royal".

Au cours de la réception simple et cordiale, le président de l'Unplib n'a pas manqué d'attirer l'attention sur l'importance du rôle des professions libérales au sein de la société. Il a également rappelé les missions exercées par l'Unplib pour la défense et la promotion des professions libérales. Cette reconnaissance royale vient couronner le travail accompli depuis plus de 50 ans. L'Unplib en est très fière.

=====
Eind mei besliste de algemene vergadering van CIUTI, de internationale organisatie van academische instellingen die vertaal- en tolkopleidingen aanbieden, om de Hogeschool-Universiteit Brussel (HUB), het voormalige VLEKHO, als lid op te nemen.

Recent nieuws - Les nouvelles les plus récentes

LESGEVEN ALS ZELFSTANDIGE

REFLECTIES VAN AGNES FELTKAMP

Mijn eerste kennismaking met een computerspelletje was een avontuur dat gespeeld kon worden op de oude ZX Spectrum – met 1K geheugen. In dat avontuur werd ik volgens de beschrijving wakker in een slaapkamer. Naast een bed, een nachttafel, was er een stoel met “a pair of dungarees”. Ik stond op, ging de deur uit, de straat op – en werd meteen gearresteerd voor zedenschennis: ik was naakt! Dan heb ik in het woordenboek eens opgezocht wat die dungarees waren en dat bleek een broek te zijn. Ik heb de broek dan maar aangetrokken en toen mocht ik wel de straat op.

Tegenwoordig zijn er honderden van die spelletjes, waar je allerlei voorwerpen tegenkomt, waarvan je niet weet of ze van pas zullen komen, maar die je dan ooit nodig zult hebben. Al op heel jonge leeftijd worden kinderen er al mee geconfronteerd, Freddy Fish is daarvan een mooi voorbeeld. Je kunt die voorwerpen laten liggen, maar dan moet je soms later van heel ver teruglopen om die voorwerpen op te halen. Eigenlijk is dat de moderne versie van de sprookjes waarin de hoofdpersoon drie personen tegenkomt, die hem iets meegeven dat totaal nutteloos lijkt, maar dat later goed van pas komt.

Voor mij werkt het echte leven op dezelfde manier. Overal kom je belevenissen tegen, stukjes informatie, waarvan je niet weet of je er ooit nog iets mee kunt doen. Soms kun je met die flarden pas iets doen als je er verschillende bijeen hebt.

Een aantal flarden in mijn leven heb ik gehaald uit het onderwijs Nederlands als vreemde taal. Toen ik mij eind jaren tachtig wilde vestigen als vertaalster, ging ik in Brussel de vertaalbedrijven af met mijn CV. Eén van die bedrijven verkocht ook taalonderwijs. Met dat bedrijf heb ik geluk gehad: ze wilden me niet als vertaalster, maar wel als moedertaalspreker! Mijn geluk daarmee was, dat ze de vertalers eigenlijk steeds heel slecht betaalden.

Lesgeven als zelfstandige

Op een dag stond ik naast de secretaresse, toen haar directrice tegen haar zei dat een bepaalde vertaler pas betaald zou worden nadat hij een aanmaning had gestuurd! Kijk, dat is nu zo'n stukje informatie dat ik in mijn zak heb gestoken. Waar dat van pas zou komen, wist ik toen nog niet.

De taalleraren werden echter meteen betaald: op het einde van de maand kon ik mijn factuur voorleggen en ik kreeg onmiddellijk een cheque. Die was ook altijd gedekt. Ik kreeg toen 450 Belgische frank per uur. Inderdaad niet veel. Aan elk uur les besteedde ik – zeker in het begin – zeker een uur voorbereiding. De uren lagen eigenlijk ook niet echt gunstig in de dag. De studenten werkten allemaal in bedrijven en ze wilden hun lessen zoveel mogelijk buiten de werkuren krijgen. Dus tussen 8 en 10 uur 's morgens, tussen 12 en 14 uur en tussen 17 en 20 uur. Het kwam dus wel voor dat ik 's morgens om 7 uur van huis vertrok en 's avonds pas om 9 uur thuis kwam.

In het begin van dezelfde straat als waar ik altijd les gaf, zag ik op een dag een andere taalschool, en daar ben ik dan ook eens binnengewandeld. Nu had ik ervaring! In die school kreeg ik 500 euro per uur. Langzamerhand kreeg ik dan ook steeds meer uren voor die school. Die school had ook een striktere organisatie. Op mooie schema's waren de niveaus met eindtermen uitgewerkt, er waren specifieke niveautests, ze hadden een eigen cursus opgesteld. Op een dag belandde daar een Engelse jongedame, die in het hoofdkantoor in Londen een hersenspoeling had ondergaan om voor die school te prospecteren. Zij sprak redelijk Frans, maar geen woord Nederlands. In een school die studenten over de vloer kregen die Nederlands leerden omdat je in het Belgische bedrijfsleven beter vooruit komt met dan zonder Nederlands, was dat toch wel opmerkelijk. Ze vertelde me vaak over haar prospectie-ervaringen.

Als jong afgestudeerde was ik niet ontevreden met wat ik zo verdiende. Ik woonde nog thuis en al wat ik verdiende, kon ik sparen. Voor mijn ouders was het niet aanvaardbaar dat ik zou gaan "doppen" en profiteren van de gemeenschap. Dat was een legitieme stap voor wie dat echt nodig had. Ik moest vooral de wereld in en gaan kijken wat er daar allemaal te koop was. Dat heeft me nooit onredelijk geleken.

Lesgeven als zelfstandige

De taalscholen stuurden me naar bedrijven, waar ik mijn ogen – en oren – goed de kost gaf. De leerlingen vertelden me van alles over hun werk en hun werkomgeving. Zo heb ik les gegeven bij Tractebel, waar ik voor het eerst hoorde over SAP en zijn toepassingen. Ik heb les gegeven aan werknemers van de Royale Belge.

Het meest opmerkelijke dat ik me daarvan herinner, was dat een gewone werknemer ergens in het midden van hun hiërarchie weinig profiteerde van zijn lessen: hij werd continu gebeld, en had uiteindelijk per uur vaak maar 20 minuten les gehad. Zijn grote baas daarentegen, de nummer twee in die tijd, met aspiraties om nummer 1 te worden, zorgde ervoor dat hij niet gestoord werd. Als het dan toch eens gebeurde dat hij tijdens de les gebeld werd, schreef hij gauw het laatste wat er gezegd geweest was op een papiertje. Hij profiteerde volop van zijn uur.

Sommige herinneringen doen me nog lachen. In de taalschool zelf heb ik opgesloten gezeten met een jonge telg van de familie Moortgat, die nu misschien directeur is van Duvel, toen vervulde hij nog zijn legerdienst. De directrice was vertrokken en vergeten dat wij nog in het gebouw zaten. Hij heeft mij langs een raam aan de straat naar buiten geholpen en is dan aan de achterkant van het gebouw van de eerste verdieping naar beneden gesprongen (en heeft daarbij zijn enkel verstuikt). Dan waren er ook nog de lessen aan werknemers van een bedrijf uit Mol, dat zich bezighield met kernenergie en de opslag van kernafval. Wat die mensen me mochten vertellen, vond ik geweldig interessant.

Daarna ben ik in mijn avontuur vijf jaar in het buitenland geweest. Toen ik terugkwam, wilde ik mij opnieuw vestigen als vertaler. Ik herinnerde me mijn eerste stappen vijf jaar tevoren en vooral de lage tarieven die de vertaalbedrijven me eerder hadden geboden en besloot mijn diensten alleen aan directe klanten aan te bieden.

Maar voordat die mij hun eerste opdrachten stuurden, ging er veel tijd voorbij en ik kon en wilde niet stil blijven zitten. Dus ben ik teruggegaan naar mijn oude taalscholen. In de eerste was de secretaresse ervandoor met de klanten en zij had een nieuw kantoor opgericht. Ik hoop dat ze de slechte gewoonten van haar directrice niet heeft meegenomen.

Lesgeven als zelfstandige

De tweede school was failliet, maar de secretaresse had de klanten overgenomen en een nieuwe school gesticht. De zaken gingen niet zo vlot en ze keek eigenlijk uit naar een vertegenwoordiger die haar mailings zou opvolgen met een bezoekje aan de geïnteresseerde bedrijven. Dat heb ik dan een tijdje gedaan.

Het stukje informatie dat ik van die periode over heb, is dat de leraren 550 frank per uur van 60 minuten kregen, en dat de school 1500 frank per uur van 45 minuten vroeg aan de klanten! Ik heb verschillende keren te maken gekregen met de uitroep: "1500 frank per uur, maar vindt u dat niet razend duur?". Ik heb nooit geweten wat de kosten waren voor de leslokalen, het drukwerk enz. Voor de uren die ik prospecteerde, werd ik wel correct betaald, ondanks het feit dat ik duidelijk niet erg efficiënt geweest moet zijn. Eigenlijk was ik nog te groen.

Tussen de lessen door bracht ik veel tijd door met de collega's en dan luisterde ik naar hun verhalen. Ook die stukjes informatie waren interessant. Zo was er een collega die les gaf bij één van de allergrootste en bekendste taalscholen ter wereld. De tarieven waren daar in die tijd rond de 1700 frank per uur van 45 minuten voor de klant, maar de leraar kreeg er maar... 400!

Daarvoor kreeg de leraar wel een grondige opleiding in de geheel eigen methode van die taalschool, ook al zo wereldberoemd. Naast de lage verloning was een aanvullende reden waarom ik er nooit over gedacht heb bij die school te gaan solliciteren, dat mijn collega daar aan den lijve had ondervonden dat er meegeluisterd werd in de les. Toen een leerling haar op een dag na de les vroeg om haar iets te leren dat ze dan meteen al zou kunnen toepassen, is de lerares op staande voet ontslagen omdat ze iets had onderwezen dat niet in het curriculum stond.

Een van mijn leerlingen uit die tijd had les gevolgd bij een instelling die uitsluitend gespecialiseerd is in Nederlandse lessen. Ook daar werd er nauwlettend toezicht gehouden op het verloop van de lessen. Voor elke les was er een zeer precies schema en men kwam af en toe controleren of men in de les wel bezig was met het onderdeel dat op dat moment onderwezen moest worden.

Lesgeven als zelfstandige

Ik heb dan nog enige tijd voor eigen rekening les gegeven. Dan stak ik de volle pot zelf op zak. In die periode heb ik nog wat flarden informatie opgeraapt: dat er freelance secretaresses bestonden, en dat sommige Jehovagetuigen er een broertje aan dood hebben om bij de mensen thuis te gaan prospecteren.

Dit alles om aan te tonen hoe boeiend die lessen kunnen zijn en hoeveel informatie je erdoor kunt vergaren. In feite was de betaling niet alleen financieel, ik heb er ook zeer veel in natura aan overgehouden. Die lessen waren voor mij “dungarees” toen ik pas kwam kijken.

Lesgeven was echter niet mijn eerste ambitie en het prospecteren van bedrijven voor taallessen was nog moeilijker dan voor vertalingen. De bedrijven wilden dan onmiddellijk ook lessen Engels en Duits en daarvoor had ik dan weer collega's moeten zoeken, lesroosters opstellen, de vorderingen opvolgen. Daar had ik allemaal geen zin in en allengs namen mijn vertalingen steeds meer tijd in beslag en dat was altijd al mijn droom geweest.

De leerboeken die ik toen gebruikte, heb ik nog steeds staan. Voor het geval dat... En toch denk ik dat ik geen les meer zal geven. Het is niet logisch, aangezien ik met vertalen meer verdien – maar vooral omdat ik nu eenmaal liever vertaal.

Voor mij is die episode een mooie herinnering, zoals anderen in hun studentenjaren mogelijk ober zijn geweest in een café, of gewerkt hebben in een warenhuis. Misschien zou ik het wel doen om uit huis te komen en mensen te ontmoeten, maar door de activiteiten voor onze Kamer word ik op dat vlak goed bediend (waar ik overigens helemaal niets mee verdien). Het is niet omdat een job slecht betaald is, dat men er zijn neus voor moet ophalen. Er zijn jobs waar je schatrijk van kan worden, die ik voor geen goud zou willen doen.

Dit is zo een job die je niet voor het geld moet doen, maar omdat je er geestelijk rijker van wordt. Al die leerlingen moeten een taal leren en dat doe je door veel te oefenen. Aangezien het bedrijf voor hun lessen betaalt, moeten ze leren spreken in het kader van hun werk.

Lesgeven als zelfstandige

Zeker voor jong afgestudeerden is het een gouden manier om in veel bedrijven een kijkje te gaan nemen en te weten te komen wat er allemaal in de wereld omgaat, kennis te maken met de verschillende bedrijfsculturen en inside informatie te verkrijgen.

Agnès Feltkamp
Agnes.Feltkamp@vertalers.be

F1gur471v31y 5p34k1ng?

Good example of a Brain study.
If you can read this, you have a strong mind.

7H15 M3554G3
53RV35 7O PR0V3
HOW OUW M1ND5 C4N
D0 4M4Z1NG 7H1NG5 !
1MPR3551V3 7H1NG5 !
1N 7H3 B3G1NN1NG
17 WA5 H4RD BU7
NOW, ON 7H15 LIN3
YOUR M1ND 1S
R34D1NG 17
4U70M471C4LLY
W17H0U7 3V3N
7H1NK1NG 4B0U7 17,
B3 PROUD! ONLY
C3R741N P30PL3 C4N
R3AD 7H15.

F1gur471v31y 5p34k1ng?

ASSOCIËREN IN HET VRIJE BEROEP LEIDT TOT HOGERE WINSTMARGES

Vrije beroepen die associëren, hebben een grotere winstmarge en worden een belangrijkere economische actor. Dit concludeert de Federatie voor Vrije en Intellectuele Beroepen (FVIB) uit een enquête bij zo'n 800 vrije beroepen en een macro-economisch onderzoek in samenwerking met Econopolis. Vandaag werkt net geen één op twee vrije beroepers in één of andere vorm samen. In 2022 is dat zes op tien. "Associëren in het vrije beroep is bijna noodzakelijk", zegt Jan Sap, secretaris-generaal van FVIB. "Samenwerken verlaagt de werkdruk, verbetert de werk-privébalans, creëert specialisatiemogelijkheden en biedt kansen op schaalvoordelen." Maar ook voor de Belgische economie bieden associaties voordelen, zo blijkt uit een macro-economische studie van Econopolis in opdracht van FVIB. "Associëren combineert een hogere winstmarge met een hogere economische toegevoegde waarde." FVIB stelde de resultaten voor op haar jaarlijkse Dag van het Vrije Beroep in De Warande in Brussel.

FVIB ondervroeg zo'n 800 beroepsbeoefenaars online naar hun huidige en toekomstige praktijkvorm. Vandaag werkt 53% solo, al dan niet met werknemers. Eén derde, of 30,3%, werkt in een verticale samenwerking. Dit betekent dat één of meer vrije beroepers collega's als zelfstandig medewerker aantrekken. 3,8% werkt in een kostendelende associatie, een vorm van praktijkvoering waarbij vrije beroepen de kosten delen, maar de erelonen zelf innen. Eén op tien, ofwel 11,7% werkt in een integrale samenwerking, een associatie waarbij vrije beroepen zowel kosten als inkomsten gaan delen.

Samenwerken > solo

De enquête peilde daarnaast hoe de respondenten zichzelf zien werken over respectievelijk drie en tien jaar. In 2015 werkt 45,8% als soloberoepsbeoefenaar, in 2022 is dat nog 40,7%. De verticale samenwerkingsverbanden blijven nagenoeg stabiel: 30,2% in 2015, 29,5% in 2022. De kostendelende en integrale samenwerking nemen een vlucht vooruit. In 2015 deelt 5,9% van de vrije beroepen de kosten, in 2022 is dat al 8,1%. 18% ziet zichzelf in 2015 in een integrale samen-

Associëren in het vrije beroep

werking, een associatie waarbij vrije beroepen zowel kosten als inkomsten gaan delen.

Hogere winstmarges, belangrijkere economische actor

FVIB en Econopolis bevroegen de respondenten daarnaast over hun omzetcijfers. De jaarlijkse omzet steeg bij 68% van de respondenten met een associatie met meer dan 5% sinds de associatie. Bij 19,3% onder hen lag de stijging zelfs tussen de 10% en 15%. Ter vergelijking, bij de respondenten zonder associatie steeg de omzet de afgelopen 5 jaren bij 'slechts' 51% met meer dan 5%. Voorts blijkt uit de enquête dat associëren een hogere winstmarge oplevert. Econopolis extrapoleerde deze resultaten naar het macro-economische niveau volgens de studie van ontwikkelingseconomen Ricardo Hausmann en Dani Rodrik (Harvard). De belangrijkste conclusie uit het onderzoek is dat associëren leidt tot een verhoogde economische waardecreatie. Met andere woorden, geassocieerde vrije beroepen vormen een zwaardere economische actor.

Sensibiliseren en ondersteunende maatregelen

Associatievorming is vandaag al ingeburgerd en zal in de toekomst alleen nog maar toenemen. Maar vaak weet de vrije beroeper niet altijd goed hoe eraan te beginnen. FVIB wil vrije beroepen sensibiliseren over en begeleiden in samenwerkingsvormen via handboeken, individuele begeleiding, seminaries en activiteiten. Voorts vraagt FVIB de overheid om samenwerkingsverbanden te ondersteunen. De Federatie denkt daarbij aan de uitbreiding van het systeem van Impulso II naar alle vrije beroepen. Impulso II is een tegemoetkoming van het RIZIV (beheerd door het Participatiefonds) voor een deel van de loonkosten van de werknemer die een huisartsengroepering bijstaat in het onthaal en praktijkbeheer. Vorig jaar deden 556 huisartsengroeperingen een beroep op Impulso II.

Nuttige publicaties over samenwerken van FVIB:

Handboek 'Samenwerken in associatie'
Stappenplan 'Associëren stap voor stap'
Juridische aspecten over samenwerken.

www.fvib.be/samenwerken

Meer info: Sanderijn Vanleenhove, woordvoester - 0479 44 50 78

Associëren in het vrije beroep

EEN KOOPSIGNAAL

Door Agnès Feltkamp

Laatst ontmoette ik een collega, die me het volgende probleem voorlegde: “Ik heb geantwoord op een jobaanbieding in de FastInfo. Als antwoord op mijn offerte kreeg ik de vraag of dat echt wel mijn laagste prijs was.” De collega in kwestie vertelde dat hij hierop dan geantwoord heeft “Offerte is offerte”. Net als velen onder ons reageert hij allergisch op afdingpogingen. En toch... Dit hoort immers bij het onderhandelingspel. Wij doen dat toch ook op de markten in exotische vakantieoordens? Waarom zouden we daar wel het onderste uit de kan proberen te halen, en bij ons de opgegeven prijzen moeten “respecteren”?

Voor mij is een antwoord als “is dat echt uw laagste prijs?” helemaal niet negatief, maar juist een aanmoediging. Ik vraag me dan af: “Waarom vraagt hij dat?” We bevinden ons hier aan het einde van het onderhandelingspel, de ontknoping is in zicht, en als we het even handig doorspelen, winnen we.

We moeten wel even nadenken over onze strategie. Heeft deze potentiële klant andere offertes ontvangen? Was mijn offerte de goedkoopste en concludeert hij daaruit dat ik in een zwakke positie verkeer en nog verder zal zakken? Was mijn offerte misschien niet de goedkoopste, of zelfs de duurste, maar wel de aantrekkelijkste, en probeert hij alsnog wat van mijn prijs af te pingelen? Of heb ik hier te maken met een klant die gewoon uit principe afdingt? Of heeft de klant andere offertes gekregen die identiek lijken aan de mijne en probeert hij of hij een verschil kan creëren?

Hoe dan ook, die klant is stellig bereid om bij mij te kopen, maar probeert toch nog eventjes of hij niet verder kan gaan. Waarom neemt hij anders de moeite om mij nog eens aan te spreken? Ik moet hem alleen nog een bijkomende goede reden geven.

Aangezien de klant vraagt om een lagere prijs, zou ik kunnen overwegen om toe te geven. Maar dan moet ik voor die klant blijven werken voor deze lagere prijs. Wil ik dat? Ik zoek liever een andere op-

Een koopsignaal

lossing. Ik zou het deze klant kunnen duidelijk maken dat hij voor één keer een korting krijgt. Wordt hij daarmee een trouwe klant? Dat is niet gezegd.

Laten we het eens over een andere boeg gooien. We hebben de lessen gevolgd van Dries Debackere*, en daar hebben we geleerd dat je de klant kunt afleiden van de prijs, en zijn aandacht kunt richten op andere aspecten van onze dienst.

Welke andere aspecten? Wat vindt de klant belangrijk? Misschien staat het in de jobaanbieding, maar als er een concurrent is die een even interessante offerte heeft ingediend, is er veel kans dat deze ook daarop inspeelt. Hoe krijg ik een streepje voor op de concurrent? Als ik meer weet dan hij. Hoe kan ik meer weten dan hij? We vragen het de klant. We bellen hem en vragen alles wat we willen weten. Of hij andere offertes heeft gekregen, en zo ja, of hij nog twijfelt tussen verschillende offertes. Er is veel kans dat de klant dan zelf vertelt wat hij interessant vindt in de offertes van de concurrenten.

Het belangrijkste is dat we goed luisteren. Klinkt er door zijn uitleg niet toevallig een ander koopargument, waarop we kunnen inpikken? Of noemt hij een bezwaar tegen de concurrent, en kunnen wij hem op dat punt geruststellen? Zodra de klant min of meer overtuigd lijkt, maar nog geen besluit schijnt te willen nemen, dan stellen we gewoon voor om een bestelbon te sturen, waarop we nog eens alle punten samenvatten.

Hij heeft dan niet het gevoel dat hij aan de telefoon gedwongen wordt om te beslissen, maar het is toch wel veel eenvoudiger om een handtekening te zetten onder een kant-en-klare bestelbon, dan nog eens die hele argumentatie te moeten doornemen met een tweede vertaler ("deze vertaler begrijpt precies wat ik wil, en klinkt heel capabel, en over die anderen weet ik nog niets. Ten slotte denkt hij dat ik de vergelijking met de anderen nog doorvoer, dat houdt hem op zijn quivive"). Als onze concurrent niet de moeite heeft genomen om te bellen, is er veel kans dat we die klant binnenrijven. Zo'n telefoontje kost niet meer dan de tijd die we erin investeren, maar de klant komt misschien nog jarenlang terug.

Agnès Feltkamp
Agnes.Feltkamp@vertalers.be

Een koopsignaal

Referenties:

Lessenreeks in oktober 2003 door Dries Debackere (Managementvaardigheden voor vertalers, Alles over de prijs, Alles kan beter, Soms geen vertaling nodig zeker?) waarin we leerden omgaan met allerlei omstandigheden die ons op het eerste gezicht een bedreiging lijken. We leerden er hoe je steevast elke tegenwerping met twee handen moet aangrijpen en deze omkeren in een argument om jezelf er nog beter mee te verkopen.

=====

**DEADLINE VOOR DE DERDE EDITIE VAN 2012
MAANDAG 27 AUGUSTUS 2012**

**DATE BUTOIR POUR LA TROISIEME EDITION DE 2012
LUNDI 27 AOUT MAI 2012**

=====

**REPONSES AUX QUESTIONS POSEES DANS
L'ARTICLE SUR LE PERFECTIONNEMENT
DE LA LANGUE FRANCAISE**

Les trois cas dans lesquels la forme *-anne* existe en français sont *Jeanne*, *paysanne* et *Valaisanne* (personne qui est née dans le Valais ou qui y habite ; du Valais).

Fuchsia.

New York (il s'agit d'un nom étranger, qui n'appelle pas de trait d'union).

Une dune est nécessairement une colline de sable, il s'agit donc d'un pléonasme.

Comment vouliez-vous qu'avec des ancêtres comme les siens, l'enfant ne finit (ou ne finisse) par devenir un grand champion ?

Aérogare est féminin.

Les députés se sont succédé à la tribune tous les quarts d'heure.

Réponses Perfectionnement de la langue française

Un krak est un château fort des croisés en Palestine et en Syrie.

Les fillettes ont l'air ravies – ou un air ravi.

Les six noms communs qui, contrairement aux autres, s'accordent lorsqu'ils sont utilisés comme adjectif de couleur sont *rose*, *fauve*, *écarlate*, *mauve*, *incarnat* et *pourpre*. À ce propos toutefois, *Le Français correct, guide pratique des difficultés* – Maurice Grevisse, sixième édition revue par Michèle Lenoble-Pinson, de même que Bruno Dewaele, chroniqueur du langage de *La Voix du Nord*, n'en retiennent que quatre (*écarlate*, *mauve*, *pourpre* et *rose*) ; Bruno Dewaele explique que si *fauve* et *incarnat* sont effectivement variables, ce n'est pas en tant qu'exceptions mais tout simplement parce que ce sont, à l'origine, des adjectifs en bonne et due forme.

Le pays est dirigé par un chef d'État et un Premier ministre.

Les comédiens-français sont les sociétaires de la Comédie-Française.

Mots-croisiste existe bien ; il désigne (tout comme verbicruciste) un auteur de grilles de mots croisés.

On dit d'une personne qu'elle est ingambe lorsqu'elle est alerte, qu'elle se meut avec souplesse. Il s'agit d'un emprunt à l'italien (*essere*) *in gamba* (source : Grevisse, *op. cit.*)

Enfin, de ces romans policiers, combien en avez-vous lus ? Je l'ignore, mais je suis certaine en tout cas que vous aurez cherché le sens du terme pinyin, qui désigne le système de transcription alphabétique et phonétique des idéogrammes chinois, adopté en Chine depuis 1958 (source : dictionnaire Antidote). Ce qui explique que *Beijing* soit recommandé de préférence à *Pékin*, par exemple.

**COMPOSITION DU CONSEIL D'ADMINISTRATION
SAMENSTELLING VAN DE RAAD VAN BESTUUR
2012 - 2013**

Président d'honneur Erevoorzitter Jean-Bernard QUICHERON Av. Prince Baudouin 9 B - 1780 Wemmel Tel: +32-2-460 58 53	Secrétaire général Secretaris-generaal Patrick RONDOU IJzerenmolenstr. 100 B - 3001 Leuven Tel: +32-16-20.72.93	Doris GROLLMANN Patrijzenstraat 22 B - 3079 Everberg Tel/fax: +3223069545
Présidente Voorzitter Agnès FELTKAMP Jozef Springaelstr. 37 B - 1651 Lot Tel: +32-2-331 34 89	Penningmeester Trésorier Guy VAN DE MAELE Eikenlaan 20 B - 9971 Lembeke Tel.: +32-9-377 10 02	Renée JAMAER Rue du Tige 49 4453 Villers Saint-Siméon Tel: +32 4 278 62 91
Vicevoorzitter (N) Vice-président (N) Rita ROGGEN Broekstraat 3 2150 Borsbeek Tel: +32-3-321 93 73	MEMBRES Olivier COLLARD Avenue Gillieaux 25 B - 6061 Charleroi Tel.: +32 476 202034	Ludovic PIERARD Ry des Fonds 3 5340 Gesves Tel: +32 487 52 72 87
Vice-présidente (F) Vicevoorzitter (F) Patricia ALARCON- DETROZ Hardisse – Voie 71 B - 4042 Liège Tel.: +32-4-278 40 13	Max DE BROUWER Rue F. Binjé 29 B - 1030 Bruxelles Tel: +32-2-245 00 49	Zhiguan QIN Rue du Rempart 31 B - 7500 Tournai Tel: +32-69-67 06 22

REVUE INTERNATIONALE DE LA TRADUCTION
INTERNATIONAL JOURNAL OF TRANSLATION

BABEL is a scholarly journal designed primarily for translators and interpreters, but of interest also for the non-specialist concerned with current issues and events in the field of translation.

BABEL includes articles on translation theory and practice, as well as discussions on the legal, financial and social aspects of the translator's profession: it reports new methods of translating (e.g. machine-aided translation, computerized dictionaries, word banks) and on schools, special courses, degrees and prizes for translators; and it provides up-to-date information on the activities of the International Federation of Translators and of its member organizations and committees.

An established publication, **BABEL** will appeal to all those who make translation their business. Articles are written in English, in French and occasionally in German, Spanish or Russian. **BABEL** is published by the International Federation of Translators (FIT) with the financial assistance of UNESCO.

A selection from previously published issues:

✦ Anna MATAMALA: Translations for dubbing as dynamic texts: Strategies in film synchronisation.

✦ Binta Fatima IBRAHIM: *The appropriation of linguistic forms for better cognitive comprehension of the Nigerian pragmatic literature.*

✦ Adewuni SALAWU: *Evaluation of interpretation during congregational services and public religious retreats in south-west Nigeria.*

✦ Fan WUQIU: *On the aesthetic ablation of fuzziness in Chinese expressions in Chinese-English translation.*

✦ Liu YANG: *Cultural loss in the English translation of Chinese poetry.*

Subscription rates for **BABEL** volume 56 (2012, 4 issues, 96 pp. each)

183,00 € (incl. postage) for libraries and institutions

80,00 € (incl. postage) for individual subscribers, provided the pre-paid order is placed directly with the publisher:

*Belgische Kamer van
Vertalers, Tolken en Filologen*

JOHN BENJAMINS PUBLISHING
COMPANY
P.O. Box 36224,
NL-1020 NE Amsterdam
P.O. Box 27519 Philadelphia PA
19118-0519 USA
Subscriptions@benjamins.nl •
www.benjamins.com

De ledenverenigingen van de FIT, zoals de BKVTF, kunnen dat tijdschrift met korting ontvangen, via een groepsabonnement. Voor de jaargang 58/2012 heeft de BKVTF ingetekend voor een groepsabonnement. De normale abonnementsprijs voor individuele abonnees is 80 €. De leden kunnen zich een jaarabonnement aanschaffen tegen 40 € door storting van dat bedrag op ING 310-0463867-02 van de BKVTF, Brussel. Gelieve te vermelden of u een factuur wenst (melding Babel 2012). Met dank bij voorbaat voor uw medewerking en steun.

Les associations membres de la FIT, telles que la CBTIP, peuvent obtenir cette revue par abonnement groupé et bénéficier ainsi d'une réduction. La CBTIP a souscrit un abonnement groupé pour le volume 58/2012. Le prix normal pour les abonnés individuels est de 80 €. Les membres de la CBTIP ne paient que 40 €. Veuillez verser ce montant sur le compte ING de la CBTIP à Bruxelles, 310-0463867-02. Veuillez indiquer si vous souhaitez une facture (mention: Babel 2012). Merci d'avance pour votre aide et votre collaboration.

René HAESERYN

TRANSLATIO

Supplément bibliographique et lexicographique du Comité pour la bibliographie internationale de la Traduction de la FIT.

Min. 239 pages (21 x 15) par volume (en 2012 : vol. XXXI)

Rubriques :

- ✦ Bibliographie internationale de la traduction.
  - ✦ Communications – Pages d’histoire
  - ✦ REVUE DES REVUES. Echos de l’activité de la FIT dans les revues des associations membres et autres.
- Nouvelles publications (intéressant les traducteurs et interprètes)

Copyright © Fédération Internationale des Traducteurs (Paris).

Publié par F.I.T. Publications,
Heiveldstraat 245, B-9040 Sint-Amansberg (Belgique).
Tél. et télécopie : 32-9-2283971

Prix : abonnement par volume (4 numéros) : (en Europe) 17 EURO ;
(hors de l’Europe) 21 EUR ; par numéro : 5 EUR (frais de port en sus) ; air mail + 8 EUR.

Abonnements groupés de 10 volumes au minimum, livrés à la même adresse : 20 % de remise.

Facture sur demande.

Les annulations éventuelles doivent être signalées par écrit et six (6) semaines avant la fin de l’année.

Paiements :

- ✦ par mandat postal international
- ✦ par chèque libellé en Euro et tiré sur une banque belge en mentionnant le numéro du compte bancaire en Belgique (IBAN + BIC-code)
- ✦ par virement au n° de compte bancaire Fortis suivant: (IBAN) : BE73-001-0084-859-60 (BIC : GEBABEBB) à l’adresse : R. Haeseryn, Heiveldstraat 245, B-9040 Sint-Amansberg ;
- ✦ par carte de crédit Mastercard/Eurocard ou VISA, mentionnant le numéro et la date d’expiration.

Impressum

LE LINGUISTE - DE TAALKUNDIGE

**Organe de la Chambre belge
des Traducteurs, Interprètes et
Philologues asbl**

Affiliée à la Fédération
internationale des Traducteurs

**Orgaan van de Belgische Kamer
van Vertalers, Tolken en
Filologen vzw**

*Aangesloten bij de Fédération
internationale des Traducteurs*

**Editeur responsable /
Verantwoordelijke uitgever**

Patrick Rondou
CBTIP-BKVTF
Rue Montoyerstraat 24, B 12
1000-Bruxelles - Brussel

Tous droits réservés /
Alle rechten voorbehouden

CBTIP-BKVTF © 2012

**Rédacteur en chef /
Hoofdredacteur**

Patrick Rondou

Comité de rédaction /

Redactiecomité

Agnès Feltkamp
Patrick Rondou
Max De Brouwer

Impression / druk

Drukkerij Peeters, Herent

Collaboration

Si vous souhaitez collaborer au
Linguiste, veuillez envoyer vos articles
par courrier électronique à l'adresse
taalkundige-linguiste@translators.be.
Les articles seront publiés dans la
langue dans laquelle ils ont été
soumis. Ils n'engagent que leur auteur
et ne reflètent pas nécessairement
l'opinion de la CBTIP

Tous droits réservés.

La reproduction ou la publication,
intégrale ou partielle, du contenu de
cette revue sous quelque forme et par
quelque procédé que ce soit, est
interdite sans autorisation écrite
préalable du conseil d'administration
de la CBTIP.

Medewerking

Indien u aan de Taalkundige wenst
mee te werken, gelieve uw artikels per
e-mail te sturen naar volgend adres:
taalkundige-linguiste@translators.be.

De artikelen worden gepubliceerd in
de taal waarin zij werden ingestuurd.
Zij geven alleen de mening van de
auteur weer en niet noodzakelijk die
van de BKVTF.

Alle rechten voorbehouden.

De reproductie of de publicatie van dit
tijdschrift of van gedeelten hiervan, in
welke vorm of op welke wijze ook, is
verboden zonder voorafgaande
schriftelijke toestemming van het
bestuur van de BKVTF.

Abonnement (4 nummers) / Abonnement (4 numéros)
België / Belgique: 35 €   Buitenland / Etranger: 50 €

Door storting of overschrijving / Par virement ou versement:
BE32 3100 4638 6702,   BIC BBRUBEBB 310-0463867-02

Prijs per nummer: 9 €
Het abonnement loopt over een volledig kalenderjaar. Als u tijdens het jaar een abonnement neemt, worden de nummers nagestuurd.

Prix par numéro: 9 €
Abonnement par année civile avec envoi rétroactif des revues si vous vous abonnez en cours d'année.

Abonnement De Taalkundige / Le Linguiste ✕

Ja, stuur mij De Taalkundige 4 maal per jaar
Oui, envoyez-moi Le Linguiste 4 fois par an

Naam / Nom: .....

Voornaam / Prénom: .....

Adres / Adresse:.....

Postcode / Code postal: ..... Plaats / Commune .....

Ik maak 35 € (België) – 50 € (buitenland) over op ING bankrekening
BE32 3100 4638 6702, BIC BBRUBEBB
Je verse 35 € (Belgique) – 50 € (étranger) au compte BE32 3100
4638 6702, BIC BBRUBEBB

Datum / Date .....

Signature: .....

Terug te sturen naar het secretariaat / A renvoyer au secrétariat:
CBTIP / BKVTF

Le Linguiste / De Taalkundige   taalkundige-linguiste@translators.be
Rue Montoyerstraat 24 B 12   Tel./fax: +32+(0)2/513.09.15
B-1000 Bruxelles - Brussel

Impressum

**Chambre belge des Traducteurs, Interprètes et Philologues
Belgische Kamer van Vertalers, Tolken en Filologen**

**Association sans but lucratif
Vereniging zonder winstoogmerk**

Siège social:

Maatschappelijke zetel:

Rue Montoyerstraat 24, B12

B-1000 Bruxelles – Brussel

Tel. : + 32-2-513 09 15

Fax. : + 32-2-513 09 15

www.cbtip-bkvtf.org

membres – leden: admin@cbtip-bkvtf.org

public – publiek: info@cbtip-bkvtf.org

BTW/TVA: BE-407 664 274

Rekening ING / Compte ING: 310-0463867-02

Bijdrage 2012 / Cotisation 2012: 180 €

Jaarboek / Annuaire:

33 € (Belg.), 40 € (EU), 50 € (reste du monde - rest van de wereld).